

Stiftelsen Montessori för Alla Barn

Fästingeparken 2

442 35 Kungälv

eva.andersson@alvkullen.com

Beslut

---

efter tillsyn av den fristående grundskolan Montessoriskolan Älvkullen i Kungälvs kommun

Dnr 44-2010:4636

Tillsyn i den fristående grundskolan Montessoriskolan Älvkullen

Förskoleklass samt grundskola årskurserna 1–9

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som huvudmannen för Montessoriskolan Älvkullen skickat in samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Trots att undervisningen vid Montessoriskolan Älvkullen i hög grad är anpassad efter enskilda elevers behov och förutsättningar når inte alla elever lägst kursplanernas mål att uppnå. Vid samtal med lärare framkommer att de inte känner till skolans samlade resultat vid de nationella avstämningspunkter som finns, det vill säga mål att uppnå i årskurserna 3, 5 och 9. Det betyder att resultaten i relation till mål att uppnå i årskurserna 3, 5 och 9 inte använts för att utgöra ett underlag för reflektion och förbättring av skolans arbete. Att analysera resultaten t ex avseende skillnader i resultat mellan år, mellan flickor och pojkar osv skulle kunna vara ett sätt att identifiera behov av riktade insatser i syfte att höja måloppfyllelsen. Lärare uppger också rektorn inte i tillräckligt hög utsträckning håller sig förtrogen med lärarnas undervisning eller för gemensamma pedagogiska diskussioner med skolans personal om hur arbetet kan utvecklas. Lärarna saknar en tydlig struktur för konferenser, möten och skolutvecklingsarbete.

Vid Skolverkets utbildningsinspektion 2006 (diarienummer 54- 2006:1972) framkom att skolans kvalitetsredovisning behövde utvecklas till exempel avseende uppföljning och utvärdering av verksamheten samt åtgärder för ökad måloppfyllelse. Kvalitetsredovis-

Skolinspektionen, Kungsgatan 20, 411 19 Göteborg

Telefon: 08-586 080 00, Fax: 08 -586 080 04

www.skolinspektionen.se

ningen bedömdes inte utgöra ett led i en kontinuerlig uppföljning och utvärdering av verksamheten. Skolinspektionen finner det anmärkningsvärt att skolan trots dessa påpekanden från Skolverket ännu inte har ett fungerande kvalitetsarbete där uppföljning och analys av skolans samlade resultat är ett underlag för att identifiera eventuella förbättringsområden vid skolan.

Nedan redovisas dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Skolinspektionen har i tillsynen av Montessoriskolan Älvkullen identifierat följande brister som måste åtgärdas

- Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav (14 a kap. 1985 års skollag samt 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling).
- De åtgärdsprogram som utarbetas uppfyller inte alltid författningarnas krav (1 a kap. 5 a § förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet).

Skolinspektionen har i tillsynen av Montessoriskolan Älvkullen identifierat följande förbättringsområden som behöver åtgärdas

- Skolan ger inte alla elever möjligheter att nå lägst mål att uppnå i samtliga ämnen i årskurserna 5 och 9 (9 kap. 2 § 1985 års skollag samt Lpo 94, 2.2. Kunskaper).
- Rektorn tar inte i tillräcklig omfattning ansvar för att skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver (2 kap. 3 § 1985 års skollag).
- Rektorn tar inte ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder inte detta underlag för att nå de nationella målen (9 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar samt Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling).
- Rektorn inhämtar inte kunskap om och följer lärarnas undervisning (2 kap 2 § första stycket 1985 års skollag samt Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar).

Bedömningarna redovisas i bilaga 2.

Huvudman och rektorn har ansvar för att skolans brister åtgärdas och att åtgärder vidtas inom de områden som behöver förbättras. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast den 10 mars 2011.

Skolinspektionen, Kungsgatan 20, 411 19 Göteborg

Telefon: 08-586 080 00, Fax: 08 -586 080 04

www.skolinspektionen.se

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsrådet Kristina Svensson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson

Enhetschef

Anna Wide

Undervisningsråd/föredragande

Kopia till

Kungälv kommun

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Montessoriskolan Älvkullen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Kungälv kommun under hösten 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Montessoriskolan Älvkullen den 16 november 2010.

Huvudmannen för Montessoriskolan Älvkullen får efter besöket detta beslut där iakttagelser och bedömningar av skolan redovisas. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister. Tidpunkt för detta anges i beslutet. Tillsynen av fristående grundskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö samt enskild elevs rätt.** Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från Montessoriskolan Älvkullen, dels den information som samlats in under besöket. I skolan intervjuades rektorn, ett urval av lärare samt ett urval elever och företrädare för huvudmannen. Även annan information om skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Huvudmannen har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Kungälv kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Kommunen uppger att de regelbundet utövar rätten till insyn.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Montessoriskolan Älvkullen

Montessoriskolan Älvkullen	Antal elever
Fristående förskoleklass	12
Fristående grundskola	93

Källa: Skolans uppgifter

Skolverket godkände Montessoriskolan Älvkullen i Kungälv kommun som en fristående grundskola för årskurserna 1–9 genom beslut (dnr 96:626) den 6 november 1996. Huvudman för skolan är Stiftelsen Montessori för Alla Barn.

Skolans inriktning är allmän med profilen montessori.

Huvudmannen bedriver även förskola och skolbarnsomsorg i anslutning till skolans lokaler. Dessa verksamheter omfattas inte av denna tillsyn.

Av Skolverkets beslut framgår att Montessoriskolan Älvkullen inte har medgivande att anordna provning och utfärda betyg. Av skolans ansökan framgår att skolan i stället för betyg kontinuerligt ska göra uppföljningar av elevens studier i de olika ämnena och av studiesituationen. Efter årskurs 9 ska varje elev få ett slutomdöme. Detta innehåller bedömningar om målen har uppnåtts i respektive ämne i enlighet med de nationella kursplanerna. Skolan har även godkännande och rätt till bidrag för fristående förskoleklass.

Verksamheten vid Montessoriskolan Älvkullen startade läsåret 1996/97 och omfattar nu årskurserna 1–9 samt förskoleklass. Skolan följer läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94.

Vid innevarande hösttermins start flyttade skolan till lokaler som är centralt belägna i kommunen. Lokalerna är inte färdiga och skolan har ännu inte tillgång till alla de lokaler de ska nyttja framöver.

De flesta eleverna är folkbokförda i Kungälv kommun, men skolan har även elever från närliggande kommuner till exempel Göteborg, Ale, Lilla Edet och Tjörn.

Tillsynsprotokoll för Montessoriskolan Älvkullen

Rutan vid varje bedömningsområde fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Avgifter

Rektors beslutsfattande

Huvudmannaskap och tillstånd

Stabilitet

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Skolan ger inte alla elever möjligheter att nå lägst mål att uppnå i samtliga ämnen årskurserna 5 och 9.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan

Motivering:

Montessoriskolan Älvkullen har inför tillsynsbesöket gjort en sammanställning av i vilken utsträckning eleverna når kunskapsmålen för utbildningen. Skolinspektionen kan konstatera att samtliga elever inte når minst kursplanernas mål att uppnå i årskurserna 5 och 9 i samtliga ämnen. Vid samtal med rektor och lärare framkommer också att skolan främst satsar på att ge eleverna behörighet i de tre ämnen som hittills givit grundläggande behörighet till gymnasieskola det vill säga engelska, matematik och svenska. Däremot når samtliga elever minst kursplanernas mål att uppnå i ämnena svenska och matematik i årskurs 3.

Enligt lärarna följer de kontinuerligt upp de enskilda elevernas kunskapsutveckling på individnivå. De sitter ofta med varje elev och planerar och utvärderar arbetet. Däremot har skolan inte förrän inför tillsynen sammanställt elevernas kunskapsresultat i relation till kursplanernas mål att uppnå. Därmed har ett redskap i skolans kvalitetsarbete saknats, att genom utvärdering av de resultat skolan nått identifiera behov av förbättringsinsatser.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolans uppdrag

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Rektorn tar inte i tillräcklig omfattning ansvar för att skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Författningsstöd:

2 kap. 3 § 1985 års skollag

Motivering:

Vid Montessoriskolan Älvkullen arbetar lärare och elever i hög utsträckning i klasslärarsystem med åldersblandade klasser. Detta innebär att läraren undervisar eleverna i alla, eller flertalet, av de ämnen eleverna läser. Intervjuer med lärare och rektorn visar att några lärare saknar utbildning i ett antal ämnen de undervisar i. Till exempel förekommer det att lärare med utbildning inriktad mot naturorienterande ämnen undervisar också i samhällsorienterande ämnen. Lärare i idrott och bild saknar lärarutbildning. Enligt lärare och rektorn finns tankar på att omorganisera verksamheten så lärare kommer att undervisa i ämnen de har utbildning för.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde: Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering****Bedömning:**

Rektorn tar inte ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder inte detta underlag för att nå de nationella målen.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § 1985 års skollag

Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

I den dokumentation som skolan skickat in inför tillsynsbesöket finns en sammanställning över elevernas måluppfyllelse i samtliga ämnen och i samtliga årskurser. Denna sammanställning är inte allmänt känd bland lärarna. Rektorn uppger att sammanställning är gjord inför tillsynen och därför att den efterfrågats av Skolinspektionen. Lärarna anger det som ett utvecklingsområde att tillsammans i högre utsträckning analysera uppnådda resultat för att samtala om hur skolans undervisning ska förbättras. De uppger vidare att resultaten sammanställs för nationella ämnesprov men inte heller när det gäller dessa resultat förs ett samtal i syfte att utveckla undervisningen över hela skolan.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag****Bedömning:**

Rektorn inhämtar inte kunskap om och följer lärarnas undervisning.

Författningsstöd:

2 kap 2 § första stycket 1985 års skollag

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Vid samtal med rektorn och lärare framkommer att flytten av Montessoriskolan Älvkullen tagit mycket tid i anspråk. De uppger vidare att det bland annat som en konsekvens av detta sällan förekommer övergripande diskussioner om hur arbetet bedrivs vid skolan. Lärarna uppger att rektorn inte skaffar sig kunskap om hur arbetet bedrivs i klassrummen förutom via individuella samtal med lärarna. De arenor i form av konferenser och möten som tidigare funnits för samtal med rektorn och mellan kollegor har försvunnit. Rektorn uppger att de ersatts av många små möten. Detta får till följd att lärare sällan hör rektorn säga samma sak till dem alla och att det är svårt att finna former för att tala om skolans behov och utveckling. Lärare menar att rektorn alltid är behjälplig när det gäller föräldrakontakter men att den pedagogiska ledningen av verksamheten behöver utvecklas. I samband med att rapporten fakta granskas uppger rektorn att personalmöte hålls varje månad.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte författningarnas krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 1985 års skollag

2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Motivering:

Vid Montessoriskolan Älvkullen finns en likabehandlingsplan tillika plan mot kränkande behandling som är upprättad 2008. En årlig plan mot kränkande behandling ska upprättas varje år. Skolans plan saknar en redogörelse för vilka åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under det kommande året. De åtgärder som ska vidtas under året ska identifieras genom att göra en kartläggning tillsammans med elever av när, och var, risken för att kränkande behandling och trakasserier ska uppstå är som störst. Redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts saknas i skolans plan. Vid intervjuer framkommer att elever inte känner till skolans likabehandlingsplan och inte har varit delaktiga i att upprätta den.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

De åtgärdsprogram som utarbetas uppfyller inte alltid författningarnas krav.

Författningsstöd:

1 a kap. 5 a § förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet.

Motivering:

Om det framkommer uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder ska rektorn enligt förordningen se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att åtgärdsprogram utarbetas.

De åtgärdsprogram Skolinspektionen tagit del av uppfyller inte författningarnas krav. Till exempel saknas uppgifter om hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. I flera av åtgärdsprogrammen läggs ett stort ansvar på hemmen för att tillgodose elevernas stödbehov. I något av programmen framgår inte alla vilka insatser skolan ska vidta.

Enligt vad som framkommer vid intervjuer med personal saknar de specialpedagogisk kompetens för att få stöd och handledning när det gäller att utarbeta åtgärdsprogram. Lärare uppger att de inte har någon gemensam förståelse för när och hur åtgärdsprogram ska upprättas och att det varierar mellan lärare hur programmen ser ut och i vilket läge de skrivs.